

نکته

بیم‌و امیدهای بخش...

ادامه از صفحه ۶

این روال، رسم و سنت بسیار غلط و خطرناکی را در اقتصاد ایران بر جای گذاشته است. دولت‌ها در ایران تصور کرده‌اند با مداخله فعالانه در بازار ارز و سوپسیدپاشی در طول زنجیره ارزش فعالیت‌های اقتصادی کشور، قادر به خلق رونق و رفاه در کشور هستند؛ اما متأسفانه دقیقاً هر دو این جهت‌گیری‌ها، یعنی سلطه‌جویی بر بازار ارز و متکی ساختن مناسبات تولید و تجارت و توزیع سوپسید، الزاماتی در پی دارند که موجب خلق موانع غیر تعرفه‌ای یا به تعبیر بهتر موانع ساختاری بر سر راه تجارت فرامرز کشور می‌شود. این موانع علاوه بر افزایش هزینه مبادله، ناطلمینانی‌های بسیار کلانی را به مناسبات تجارت خارجی تحمیل می‌کند. یکی دیگر از مشکلات فعالان اقتصادی ایرانی (به‌ویژه در بخش خصوصی) برای بهره‌برداری از فرصت‌هایی همچون پیمان‌شانگهای «برند ملی» است. بخشی از برند ملی متکی به کیفیت کالاها و خدمات تولیدی در کشور است که در این زمینه خوشبختانه در سطح منطقه‌ای تا حد زیادی امکان هم‌اوردی با رقبا وجود دارد؛ اما بخش دیگری از برند ملی نیز مربوط به ارزیابی همکاران و هم‌تایان بین‌المللی از کیفیت فضای کسب‌وکار و حکمرانی اقتصادی کشور و نیز سطح ریسک سیاسی در اقتصاد ایران است که متأسفانه در این دو فقره به هیچ‌وجه از وضعیت خوبی برخوردار نیستیم. هر چند پیوستن به پیمان شانگهای خود قطعاً تأثیر مثبت قابل ملاحظه‌ای بر ترمیم برند ملی اقتصاد ایران داشته اما تا رسیدن به جایگاهی قابل قبول در این زمینه فاصله بسیار زیادی داریم و تا آن روز از مزیت‌های واقعی عضویت در این پیمان‌ها یعنی تعریف روابط اقتصادی پایدار و درآمدت بهره‌چندانی نخواهیم برد. در نهایت، مشکل عدم اتصال ایران به نظام مالی بین‌المللی نیز مانند تمام سال‌های گذشته سایه شوم‌اش را بر سر هر امکان و فرصتی برای تبادلات بین‌المللی کشور گسترده است. واقعیت این است که تا زمانی که قادر نباشیم در اراده سیاسی ایالات متحده برای ایجاد اختلال در اتصال ایران به نظام مالی بین‌المللی تغییری ایجاد کنیم این وضعیت کم‌وبیش به همین شکل باقی خواهد ماند.

سیاستمداران در پیمان‌هایی مانند شانگهای یا یکدیگر در مورد عدم مانع‌تراشی برای مبادلات فرامرز به تفاهم می‌رسند؛ اما در نهایت این فعالان اقتصادی هستند که باید این تبادلات را عملیاتی کنند و این مبادلات بر بستر نظام مالی جهانی نیز عملیاتی می‌شود. بدون هیچ تعارف و پرده‌پوشی، برای حفظ منابع کشور، باید این نکته را گوش‌زد کرد که ایالات متحده بر هسته مرکزی نظام مالی کنونی جهان تسلطی تقریباً بلامنازع دارد.

راہل‌هایی که از آنها به «دور زدن تحریم‌ها» تعبیر می‌شود؛ هر چند تلاش‌هایی ارزشمند برای گره‌گشایی از ضروریات کشور و حداقل معاش ملت است؛ اما جایگزین دسترسی به نظام مالی بین‌المللی نیست و در کوتاه‌مدت و میان‌مدت چشم‌اندازی برای ساختن یک «بدل» از نظام مالی جهانی که فارغ از دشمنی‌های ایالات متحده بتوان در آن از تمام ظرفیت‌های تجارت بین‌المللی کشور استفاده کرد، وجود ندارد.

[عکس: فاطیما خوشبویی]

روح‌الله رضایی

روزنامه‌نگار

**بر اساس
سالنامه‌های
آمار و وزارت
صنعت، معدن
و تجارت،
صنعت لوازم
خانگی از جمله
صنایعی بود
که تحت تأثیر
ممنوعیت‌های
وارداتی در
سال ۹۷، رشد
قابل توجهی را
تجربه کرد**

اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی نیز در این باره به «آتی‌نو» گفت: «قانون ممنوعیت واردات لوازم خانگی تا پایان سال ۱۴۰۰ بود و اگر قرار باشد دوباره این کار ادامه پیدا کند، نیاز به تصویب سال ۱۴۰۱ دارد. به هر حال عدم واردات نمی‌تواند مادام‌العمر و دائمی باشد.» وی افزود: «در بخشی که ما تولید داریم، واردات لوازم خانگی می‌تواند به آن بخش آسیب‌بزند. این کار می‌تواند تأثیرگذار باشد، اما در بخش‌هایی که تولید نداریم و نیاز بازار وجود دارد، امروز این نیاز از طریق قاچاق مرتفع می‌شود. در این بخش باید واردات قانونی انجام شود تا بتوانیم تعرفه قانونی بگیریم و میزان قاچاق نیز کاهش پیدا کند.» اسلامیان تأکید کرد: «اگر بخواهیم عقلانی نگاه کنیم؛ در هیچ جای دنیا، ممنوعیت‌هایی از این دست به صورت دائم نبوده؛ چرا که ممنوعیت دائمی انحصار و فساد به وجود می‌آورد. اگر بخواهیم رقابتی ایجاد شود که بازار و صنعت پویای در حوزه لوازم خانگی داشته باشیم باید اجازه رقابت بدهیم و جلوی هر گونه انحصار و فساد را بگیریم. امیدواریم زیرساخت‌های لازم برای تولید نیز وارد شود تا بتوانیم تولیدکننده قدرتمندی در حوزه لوازم خانگی؛ دست‌کم در سطح منطقه خود باشیم.» حالا باید منتظر ماند و دید دولت برای اجرای هر چه بهتر این قانون جدید؛ یعنی تمدید ممنوعیت واردات عزم خود را جزم خواهد کرد یا نه‌اینها همچنان ما شاهد انواع لوازم خانگی در برندهای مختلف خارجی خواهیم بود و زور واردکنندگان به تولیدکنندگان خواهد چربید؟

حمایت از تولیدکنندگان داخلی و برنامه‌ریزی بلندمدت آنها فراهم شده است. حمیدرضا غزنوی -سخنگوی انجمن تولیدکنندگان لوازم خانگی- در این باره اظهار کرد که با مصوبه جدید جلوی واردات کالاهایی با مشابه تولید داخل از طرق یادشده نیز گرفته شود. وی تصریح کرد: «مصرف کالاهای خارجی رفاه زودگذر خواهد داشت، اما آثار مخربی بر اقتصاد کشور می‌گذارد.» وی در ادامه دربارۀ نگرانی‌هایی که درباره انحصار در صنعت لوازم خانگی و امکان دچار شدن این صنعت به وضعیت بازار خودرو و بیه وجود خواهد آمد، اظهار کرد: «صنعت خودرو در ایران از سویی دولت اداره می‌شود و ۹۵ درصد بازار خودرو دست دو شرکت است، اما در صنعت لوازم خانگی حدود هزار و ۵۰۰ واحد فعالیت می‌کنند. بنابراین در این صنعت انحصار نیست. در این میان عده‌ای صنعت شکست‌خورده خود را نماد تولید ملی قرار داده‌اند. با این حال، تولیدات داخلی به لحاظ قیمت و کیفیت تنوع زیادی دارند.» غزنوی بابیان اینکه برای رسیدن به کیفیت مطلوب و منطقی شدن قیمت‌ها باید به تولیدانبوه برسیم، گفت: «برای رسیدن به این اهداف باید بازار داشته باشیم، بنابراین باید از تولید داخل لوازم خانگی و ابلاغ فوری رئیس‌جمهور به وزیرخانه‌های ذی‌ربط، موجب دلگرمی تولیدکنندگان ایرانی شده است. رمزبندی دقیق در دیپلماسی اقتصادی به نفع تولید ملی و حضور مؤثر در بازارهای صادراتی یک ضرورت حتمی است.» تولیدکنندگان نیز معتقدند در حال حاضر اتفاق جدیدی رخ نداده و فقط زمینه برای

اقتصادی، سرپا مانده‌اند؛ حتی در حال حاضر به مرحله صادرات به کشورهای همسایه نیز رسیده‌اند و مردم هم به کیفیت کار آنها اذعان دارند.» عضو هیأت رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اشاره به نوع رفتار کره جنوبی با جمهوری اسلامی ایران در سال‌های اخیر اظهار داشت: «وقتی ایالات متحده آمریکا دور جدید تحریم‌ها را علیه ایران اعمال کرد، با وجود اینکه این تحریم‌ها مصوب شورای امنیت نبود که کشورها ملزم به تبعیت از آن باشند، اما کره جنوبی از آمریکا تبعیت کرد و هم درآمدهای نفتی ما را بلوکه کرد و هم شرکت‌هایی مانند سامسونگ و ال‌جی با وجود امضای قرارداد با طرف ایرانی، کشورمان را ترک کردند و رفتند.» عباسپور تأکید کرد: «قرار نیست

راهبرد اقتصاد مقاومتی، «تولید» محور اقتصاد مقاومتی است و اگر به دنبال تحقق این راهبرد و قوی شدن کشور هستیم، چاره‌ای جز بهاء دادن به تولید نداریم.» نماینده مردم بوئین‌زهرا و آوج تصریح کرد: «یکی از راه‌هایی که می‌توانیم تحریم‌ها را در جنگ اقتصادی خنثی کنیم، حمایت از بخش‌های تولیدی و افزایش تولید داخل است که در این رابطه قوای سه‌گانه و بخش خصوصی مسئولیت دارند تا از تولیدات داخلی حمایت جدی کنند.» عباسپور بابیان اینکه در حال حاضر ظرفیت بسیار خوبی در حوزه تولید لوازم خانگی در کشور وجود دارد، خاطر نشان کرد: «تولیدکنندگان بزرگی در حوزه لوازم خانگی در کشور ما هستند که در شرایط تحریم و جنگ

راهبرد اقتصاد مقاومتی، «تولید» محور اقتصاد مقاومتی است و اگر به دنبال تحقق این راهبرد و قوی شدن کشور هستیم، چاره‌ای جز بهاء دادن به تولید نداریم.» نماینده مردم بوئین‌زهرا و آوج تصریح کرد: «یکی از راه‌هایی که می‌توانیم تحریم‌ها را در جنگ اقتصادی خنثی کنیم، حمایت از بخش‌های تولیدی و افزایش تولید داخل است که در این رابطه قوای سه‌گانه و بخش خصوصی مسئولیت دارند تا از تولیدات داخلی حمایت جدی کنند.» عباسپور بابیان اینکه در حال حاضر ظرفیت بسیار خوبی در حوزه تولید لوازم خانگی در کشور وجود دارد، خاطر نشان کرد: «تولیدکنندگان بزرگی در حوزه لوازم خانگی در کشور ما هستند که در شرایط تحریم و جنگ

ممنوعیت واردات لوازم خانگی کره‌ای چه تأثیری بر بازار خواهد گذاشت؟ حمایت از تولید داخلی به شرط حفظ رقابت

لوازم خانگی از تولید تا بازار همواره طی سال‌های گذشته محل بحث و اختلاف نظر بین مدافعان تولید داخلی و واردکنندگان بوده و پس از گذشت حدود سه سال از ممنوعیت واردات آن، زم‌مه‌هایی مبنی بر واردات مجدد آن به گوش می‌رسید که نهایتاً این ممنوعیت دوباره تمدید شد.

گزارش

شکستن کمر تولید

از مدتی قبل، زم‌مه‌هایی مبنی بر آزادسازی واردات لوازم خانگی از کره جنوبی مطرح شد. کار به جایی رسید که سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری اخیراً در دیدار برگزیدگان و فرهیختگان خراسان جنوبی ضمن اشاره به اینکه برخی افراد در تلاش هستند محصولات کره‌ای دوباره وارد کشور شود، اظهار کرد: «تولید تایلر و لوازم خانگی از جمله صناعی بود که از تحریم‌ها فریاد می‌زدند. دولت اجازه نخواهد داد واردات بی‌رویه بخش‌های تولیدی در حال رشد کشور را تحت تأثیر قرار دهد. داخلی‌سازی باید در کشور رونق یابد. این سیاست دولت است و با قوت دنبال خواهد شد.» این اظهارات در حالی رخ داد که به نظر می‌رسید فشارها برای آزاد شدن واردات لوازم خانگی ادامه دارد تا اینکه خبری مبنی بر تأکید مقام معظم رهبری بر واردات لوازم خانگی و دستور به رئیس‌جمهور برای جلوگیری از آن منتشر شد. رهبر انقلاب در نامه‌ای اعلام کردند که «این موضوع بسیار مهمی است، اگر این خبر (کشایش واردات از دو شرکت کره جنوبی) راست باشد به معنای شکستن کمر شرکت‌های لوازم خانگی داخلی است که تازه توانسته‌اند قدری روی پا بایستند، جدا جلوی این مشکل را سد فرمایند.» پس از این مکاتبه و رهنمود ایشان، رئیس‌جمهوری دستور ممنوعیت واردات لوازم خانگی را صادر کرد. البته مهدی صادقی‌نیارکی، معاون وزیر صمت پیش از این درباره این مسأله گفته بود که در چهار ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۴۰ درصد رشد تولید در کشور به ثبت رسیده است. این در حالی است که آمار یادشده در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ با ۷۰ درصد افزایش تولید ثبت شده است. امسال نیز برنامه تولید ۱۶۵ میلیون دستگاه لوازم خانگی بزرگ و کوچک داریم. وی همچنین درباره واردات لوازم خانگی، ادامه داد: «به استناد احکام دائمی تولید و توسعه، دولت فقط می‌تواند موانع تعرفه‌ای داشته باشد و ضوابط فنی ایجاد کند، ممنوعیت واردات بر اساس احکام دائمی امکان‌پذیر نیست. ممنوعیت بر اساس مصوبه سران قواد در سال ۹۷ تنظیم شد و با توجه به تعدید در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰ تا پایان سال این ممنوعیت ادامه دارد.»

دلگرمی تولیدکنندگان ایرانی

پس از ممنوعیت واردات لوازم خانگی، نظرات مختلفی در این باره مطرح شد اما تقریباً همه آنها بر این مسأله که حمایت از تولید داخلی باید ادامه یابد و این تصمیم یکی از گام‌های اساسی در این زمینه بود، اتفاق نظر نسبی داشتند. عزت‌الله اکبری تالاریشتی -رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی- در واکنش به این اعلام ممنوعیت در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: «فرمان رهبر فرزانه انقلاب در حمایت از تولید داخل لوازم خانگی و ابلاغ فوری رئیس‌جمهور به وزیرخانه‌های ذی‌ربط، موجب دلگرمی تولیدکنندگان ایرانی شده است. رمزبندی دقیق در دیپلماسی اقتصادی به نفع تولید ملی و حضور مؤثر در بازارهای صادراتی یک ضرورت حتمی است.» تولیدکنندگان نیز معتقدند در حال حاضر اتفاق جدیدی رخ نداده و فقط زمینه برای

پس از خروج آمریکا از برجام و بازگشتن تحریم‌های ظالمانه آمریکا در دوران ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، بازار لوازم خانگی ایران دچار آشفتگی و نوسانات قیمتی بسیاری شد، اما پس از گذشت دوره‌ای و با تصویب ممنوعیت ورود لوازم خانگی در سال ۱۳۹۷ به نظر می‌رسید که فرصتی جدید برای تولیدکنندگان داخلی فراهم شده است. آمارها نیز نشان می‌داد که تولید داخلی در قالب برندهای مختلف، جانی دوباره گرفته است. هر چند در این میان برخی معتقد بودند که این ممنوعیت سبب تنبلی و بی‌تحرکی تولید داخلی و عدم توان آنها برای ارتقاء کیفی و رقابت‌پذیری شان خواهد شد.

رشد ۵۰ درصدی

بر اساس سالنامه‌های آماری وزارت صنعت، معدن و تجارت، صنعت لوازم خانگی از جمله صناعی بود که تحت تأثیر ممنوعیت‌های وارداتی در سال ۹۷، رشد قابل توجهی را تجربه کرد. بررسی آمار مربوط به تولید چهار قلم اساسی گروه لوازم خانگی نشانگر آن است که پس از ممنوعیت واردات، تولید لوازم خانگی از قبیل تلویزیون، یخچال و فریزر و ماشین لباسشویی حدود ۵۰ درصد رشد داشته است. البته ناگفته نماند شرکت‌های کره‌ای - که سهم قابل توجهی از بازار ایران را در اختیار داشتند - هم‌زمان با تحریم‌های یک‌جانبه، با بدهی‌تصمیم به خروج رسمی از بازار کشور گرفتند، اما در این سال‌های ممنوعیت خبری از محو شدن ردپای برندهای خارجی مختلف از بازار لوازم خانگی ایران نبود؛ چرا که قاچاق این اقلام سبب شد تا همچنان فروش آنها ادامه یابد. به عنوان مثال، در کالایی مانند تلویزیون همچنان بازار شاهد انواع برندهای خارجی چینی، کره‌ای و... است که با عنوان تلویزیون کوله‌بری از غرب کشور یا ته‌لنجی از جنوب کشور فروخته می‌شود؛ با این تفاوت که این بار این برندها بدون تابلویی رسمی کالاهای خود را در حالی عرضه می‌کنند که هیچ مسئولیتی نیز در قبال آن هم ندارند و خبری از گارانتی و خدمات پس از فروش برای این برندهای خارجی نیست. این بازار به حدی مملو از واردات است که حمیدرضا غزنوی -سخنگوی اتحادیه تولیدکنندگان لوازم خانگی- معتقد است با توجه به تعداد زیاد مرزنشینان، صدها هزار دستگاه لوازم خانگی از طریق تعاونی مرزنشینان در حال ورود به کشور است و متأسفانه این اقدام، جنبه قانونی پیدا کرده است. وی می‌افزاید: «مرزنشینان با توجه به شرایط جغرافیایی و اقتصادی محل زندگی خود قادر به فروش لوازم خانگی واردشده نیستند. به همین دلیل، در واقع این واردکنندگان هستند که با سوءاستفاده از سهمیه مرزنشینان اقدام به واردات لوازم خانگی کرده و آنها را در بازارهای سرتاسر کشور توزیع می‌کنند. در حال حاضر بازار لوازم خانگی شاهد فروش حجم انبوهی از برندهای خارجی و وفور آن در بازار است. این در شرایطی است که ۵۰ درصد بازار تلویزیون از برندهای خارجی تشکیل شده و به نظر می‌رسد واردات این کالا از طریق سهمیه مرزنشینی با قوانین مربوط به ممنوعیت واردات کاملاً در تضاد است.»

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی

واردات بی‌قاعده، ضربه کاری به تولیدکنندگان است

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس گفت: «اگر قرار باشد بیه واحدهای تولیدی کره‌ای بدون هیچ قاعده و قانونی اجازه ورود به کشورمان داده شود، به معنای ضربه کاری به پیکره تولیدکنندگان داخلی است.»

روح‌الله عباسپور با اشاره به دستور اخیر رهبر معظم انقلاب به دولت برای ممنوعیت واردات لوازم خانگی کره‌ای در پی درخواست جمعی از تولیدکنندگان از ایشان، اظهار داشت: «این دستور، اشراف و آگاهی بالای رهبر انقلاب نسبت به مسائل مختلف کشور را نشان می‌دهد که از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون، در مسئولیت‌های مختلف در جهت گره‌گشایی از مشکلات کشور اقدام کرده‌اند.» وی ادامه داد: «در

گزارش